

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра інформаційного права та юридичної
журналістики

08-04-11М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Ораторське мистецтво»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІП
Протокол № 7 від 24.12.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання]. Мітчук О. А. – Рівне : НУВГП, 2024. – 26 с.

Укладач:

Мітчук О. А., професор, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Відповідальний за випуск: Мітчук О. А., д.соц.ком, в.о. завідувача кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право» Міщук І. В., к.ю.н., проф., завідувач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

© О. А. Мітчук, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	7
1.1. Опис навчальної дисципліни	7
1.2. Тематика практичних занять	10
1.3. Критерії та шкала оцінювання	11
1.4. Контрольні заходи та засоби діагностики	12
2. Плани практичних занять	17
3. Самостійна робота студентів	20
4. Індивідуальна робота студентів	22
5. Рекомендована література	24

ПЕРЕДМОВА

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування, змісту освітньо-професійної програми «Право» спеціальності 081 «Право».

Ораторське мистецтво — це не лише здатність красиво говорити, а й уміння донести свої думки, переконати слухачів, знайти підхід до кожної аудиторії. У сучасному світі, де комунікація відіграє ключову роль у всіх сферах діяльності, майстерність оратора стає однією з найважливіших компетенцій.

Ці методичні рекомендації створені для того, щоб допомогти кожному, хто прагне опанувати ораторське мистецтво, незалежно від рівня початкових навичок. Вони стануть у пригоді як студентам, викладачам, менеджерам, так і всім, хто бажає покращити свої комунікаційні вміння.

У рекомендаціях подано основи теорії риторики, практичні поради щодо підготовки та проведення публічних виступів, техніки подолання страху перед аудиторією, а також секрети успішної взаємодії з різними категоріями слухачів. Особлива увага приділена розвитку таких важливих аспектів, як дикція, інтонація, жестикуляція та невербальна комунікація.

Мета вивчення дисципліни ораторського мистецтва полягає в розвитку та вдосконаленні навичок ефективного мовлення, переконливої комунікації та впливу на аудиторію. Вона включає вивчення принципів побудови публічного виступу, розвитку мовленнєвої культури, риторики та психологічних аспектів взаємодії з аудиторією.

Основні завдання дисципліни:

Розвиток мовленнєвих навичок: опанування основами правильного дихання, дикції, інтонації, темпу мовлення та використання невербальних засобів комунікації.

Формування логіки викладу думок: вміння структурувати виступ, створювати чіткі та зрозумілі повідомлення, забезпечувати логічність і послідовність викладу.

Опанування риторичними прийомами: навчання технікам переконання, аргументації, рефутації та створення емоційного зв'язку з аудиторією.

Подолання страху перед публічними виступами: розвиток впевненості, самоконтролю та вміння працювати з власними емоціями.

Адаптація до аудиторії: розуміння специфіки цільової аудиторії, використання відповідного стилю спілкування та врахування культурних і соціальних аспектів.

Креативність у виступах: розвиток навичок використання художніх засобів, метафор, гумору та інших прийомів для привертання уваги та утримання інтересу слухачів.

Дисципліна спрямована на підготовку ефективних комунікаторів, які здатні впевнено висловлювати свої думки, досягати цілей мовлення та впливати на аудиторію в різних контекстах.

Вказівки містять опис навчальної дисципліни, тематику практичних занять. Крім того для зручності здобувачів

освіти щодо розуміння можливостей здобуття позитивних оцінок описані контрольні заходи та засоби діагностики та показано критерії та шкала оцінювання. Окрема увага зосереджена на самостійній роботі та завданнях до неї. Методичні вказівки також містять список рекомендованої літератури.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Ораторське мистецтво»: є формування системного уявлення студентів про мову, про мовну особистість, її розвиток, про можливості та умови самовдосконалення.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- Навчити виробляти звичку контролювати своє мовлення, вимову, дикцію, інтонаційну виразність, правильність слововживання, логічність;

- постійно працювати над збагаченням свого мовлення (вміти добирати при повідковий матеріал, синоніми, метафори та інші образні засоби);

- Проаналізувати своє і чуже ефірне мовлення, виявляти відхилення від норм, застосовувати різні засоби для їх подолання; навчитися «ставити» свій голос і вміти «чути» його;

- Сформувати навички мовленнєвого ряду, плекати його звуколад, естетичну довершеність, вишуканість.

- Оптимізувати системність роботи мовних органів, роль постави та ходи у виробленні мовного голосу, важливість техніки мовлення,

- Навчитися добре поставленого голосу в досягненні високої культури мовлення взагалі.

Вивчення освітньої компоненти супроводжується набуттям таких компетентностей та результатів навчання:

Інтегральна

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та

синтезу.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також

прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення

СК17. Здатність аналізувати правові процеси і явища в історичному контексті

Опанувавши дисципліну «Юридична риторика» здобувачі освіти повинні володіти такими **результатами навчання:**

РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН11. Мати базові навички риторики.

РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

PH20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

За підсумками вивчення курсу формуються соціальні навички soft skills: здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, знаходити вихід із складних ситуацій, ініціативність, вміння працювати в команді, комплексне рішення проблем, формування власної думки, вміння слухати та запитувати та інші.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Поняття «мова і мовлення» в контексті сучасних знань.	4	1
2	Мова як символічний код культури	4	1
3	Усне мовлення – найважливіша форма існування мови як засобу комунікації.	2	2
4	Символи, стереотипи як знаки світової та національної культури і їх роль у правничій практиці	2	2
5	Технологічні аспекти вербальної комунікації.	2	2
	Всього	14	8

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з освітньої компоненти проводиться за такими формами:

- оцінювання активності та роботи здобувачів освіти на лекціях;
- усне опитування на практичних заняттях або підготовка, презентація і обговорення укладеного та проаналізованого прикладного матеріалу;
- виконання контрольних або тематичнотворчих робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань / дискусія;
- використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study) аналітичні доповіді;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів та тестових завдань.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що визначають ступінь компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Комунікаційна риторика» є:

Теоретичні знання: розуміння основних принципів риторики; знання юридичної термінології та вміння її використовувати; ознайомленість із правовими актами та прикладами з практики.

Практичні навички: уміння формулювати аргументи в межах юридичних дискусій; чітке структурування промови (вступ, основна частина, висновок); логічність, послідовність і переконливість викладу.

Рівень мовленнєвої культури: грамотність (усна і письмова); використання відповідного стилю мовлення; емоційна виразність та вміння утримувати увагу слухачів.

Оцінка публічного виступу: вміння презентувати матеріал перед аудиторією; дотримання етикету під час дебатів чи інших риторичних вправ; реакція на запитання або критику.

Творчий підхід: оригінальність аргументації; внесення особистих ідей у виклад теми; використання риторичних прийомів (метафори, аналогії, приклади).

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;

- опитування на практичних заняттях;
- опрацювання завдань для самостійної роботи;
- написання модульних контролів.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Вид занять	Бали	Форма контролю
Поточна складова оцінювання		
Змістовий модуль		
<p>Практичне заняття 1. Поняття «мова і мовлення» в контексті сучасних знань. <i>Мета:</i> Визначити та охарактеризувати поняття культури мови. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій охарактеризувати прикладні характеристики культури ділового спілкування. Обґрунтувати умови виразності мовлення.</p>	5	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації</p>
<p>Практичне заняття 2. Мова як символічний код культури. <i>Мета:</i> Охарактеризувати теоретичні і практичні</p>	5	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання –</p>

<p>засади культури мовлення. Визначити мовну агресію як антипод культури. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій проаналізувати проблеми культури ефірного мовлення. З'ясувати поняття «лінгвістична екологія».</p>		<p>навчальна дискусія, обговорення конкретних ситуацій (Case-study), демонстрація презентації та обговорення. Форма контролю – аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</p>
<p>Практичне заняття 3. Усне мовлення – найважливіша форма існування мови як засобу комунікації. <i>Мета:</i> Використовуючи аналіз конкретних ситуацій охарактеризувати комунікативну специфіку усного мовлення. Визначити ситуативні чинники в усному мовленні. Охарактеризувати ефірне мовлення</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>
<p>Практичне заняття 4. Комунікаційний текст: стадії створення, структура, зміст і форма. <i>Мета:</i> Використовуючи отримані</p>	<p>5</p>	<p>Форми проведення занять – практичне заняття навчання – демонстрація презентації та обговорення</p>

<p>навики практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз символів як стереотипного знака світової та національної культури. Охарактеризувати їх роль у правничій практиці.</p>		<p>конкретних ситуацій (Case-study), Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів</p>
<p>Практичне заняття 5. Комунікаційні характеристики риторики соціальних мереж. <i>Мета:</i> Охарактеризувати технологічні аспекти вербальної комунікації: паузи, їх різновиди та роль у вербальній комунікації мовленні, визначити основні параметри голосу ратора.</p>	5	<p>Форми проведення занять – практичне заняття Методи та технології навчання – демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій Форма контролю – обговорення кейсів</p>
Усього практичні заняття	25	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	10	Наукова стаття або тези
Написання реферату	25	Реферат
Усього поточна складова оцінювання:	60	

Підсумкова складова оцінювання		
2.1 Модульний контроль №1	20	Тести
2.2 Модульний контроль №2	20	Тести
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
РАЗОМ	100	

Шкала оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Поняття «мова і мовлення» в контексті сучасних знань.

Опис теми:

1. Поняття культури мови.
2. Культура ділового мовлення
3. Культура мовлення і письмо
4. Виразність як ознака культури мовлення

Умови виразності мовлення

Методичні рекомендації:

Визначити та охарактеризувати поняття культури мови.

Використовуючи аналіз конкретних ситуацій охарактеризувати прикладні характеристики культури ділового спілкування. Обґрунтувати умови виразності мовлення.

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. **Форма контролю** – підготовка презентації

ТЕМА 2. Мова як символічний код культури

Опис теми:

1. Теоретичні і практичні засади культури мовлення.

2. Мовна норма. Критерії мовної норми.

Літературна мова.

3. Мовна агресія як антипод культури.
4. Проблеми культури ефірного мовлення.

Поняття «лінгвістична екологія».

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати теоретичні і практичні засади культури мовлення. Визначити мовну агресію як антипод

культури. Використовуючи аналіз конкретних ситуацій проаналізувати проблеми культури ефірного мовлення. З'ясувати поняття «лінгвістична екологія».

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – навчальна дискусія, обговорення конкретних ситуацій (Case-study), демонстрація презентації та обговорення.

Форма контролю – аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

ТЕМА 3. Усне мовлення – найважливіша форма існування мови як засобу комунікації.

Опис теми:

1. Усне мовлення: загальна характеристика.
2. Комунікативна специфіка усного мовлення.
3. Різновиди усного літературного мовлення.
4. Значення ситуативних чинників в усному мовленні.

5. Ефірне мовлення

Методичні рекомендації:

Використовуючи аналіз конкретних ситуацій охарактеризувати комунікативну специфіку усного мовлення. Визначити ситуативні чинники в усному мовленні. Охарактеризувати ефірне мовлення

Форми проведення занять – практичне заняття

Методи та технології навчання – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

ТЕМА 4. Символи, стереотипи як знаки світової та національної культури і їх роль у правничій практиці

Опис теми:

1. Загальне поняття про символи та стереотипи.
2. Види символів.
3. Поняття соціального стереотипу, його природа і суть.

Методичні рекомендації:

Використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study), здійснити на конкретному прикладі (вибір здобувачем освіти) аналіз символів як стереотипного знака світової та національної культури. Охарактеризувати їх роль у правничій практиці.

Форми проведення занять – *практичне заняття навчання* – демонстрація презентації та обговорення конкретних ситуацій (Case-study),

Форма контролю – практичне заняття з виступами студентів

ТЕМА 5. Технологічні аспекти вербальної комунікації.

Опис теми:

1. Роль інтонації в усному мовленні.
2. Паузи, їх різновиди та роль у вербальній комунікації мовленні.

Основні параметри голосу ритора

Методичні рекомендації:

Охарактеризувати технологічні аспекти вербальної комунікації: паузи, їх різновиди та роль у вербальній комунікації мовленні, визначити основні параметри голосу ритора.

Форми проведення занять – *практичне заняття*
Методи та технології навчання – *демонстрація презентації та аналіз конкретних ситуацій*

Форма контролю – обговорення кейсів

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота – невід’ємна частина навчання журналістів, яка дозволяє закріпити теоретичні знання та розвинути практичні навички. Вона є основою для формування професійної компетентності майбутніх журналістів.

Самостійна робота з дисципліни «Юридична комунікативістика» передбачає виконання прикладних завдань, спрямованих на розвиток комунікаційних навичок, аргументації, критичного мислення та вміння переконувати.

ТЕМА 1. Усний текст. Дискурс. Висловлювання ***Завдання і запитання до самоконтролю:***

1. Текст як об’єкт вивчення (на прикладі будь-якого журналістського доробку).
2. Основні ознаки журналістського тексту.
3. Поняття про дискурс.
4. Поняття про висловлювання.
5. Основні елементи тексту.
6. Початки і кінцівки як структурні елементи радіо- та телепрограм, телетекстів.
7. Особливості редагування тексту.

Форма контролю: реферат.

Теми рефератів:

1. Особливості усного мовлення українських парламентаріїв.
2. Мовностилістичні особливості релігійних телепередач.
3. Майстерність усних виступів видатних українських теле- та радіожурналістів.

4. Сучасна молодіжна комунікація у теле- та радіопередачах.

Тема 2. Символи, стереотипи як знаки світової та національної культури і їх роль у журналістській практиці

Завдання та запитання для самоконтролю:

1. Загальне поняття про символи та стереотипи.
2. Види символів.
3. Поняття соціального стереотипу, його природа і суть.
4. Мова ЗМІ як естетичний стереотип епохи.

Форма контролю: реферат

Теми рефератів:

1. Охарактеризуйте мелодії, які є своєрідними символами.
2. Символи і стереотипи, які характеризують ЗМІ.
3. Аналіз роботи телеканалу (на вибір) з погляду використання символів.

ТЕМА 3. Усне мовлення в контексті засад класичної риторики

Завдання і запитання о самоконтролю:

1. Риторика як наука про успішну мовну комунікацію.
2. Семантичне поле терміну „риторика”.
3. Фрагменти історії та теорії риторики.
4. Риторика в Україні.
5. Значення риторики для працівників ЗМІ.

Форма контролю : реферат.

Теми рефератів:

1. Порівняльний аспект слів, красномовство і пишномовство.
2. Елементи класичної риторики.

3. Соціальні чинники, які зумовлюють розвиток у суспільстві риторики як теорії і практики.

4. Античне красномовство, його характеристика та особливості.

ТЕМА 4. Словесний наголос

Завдання і запитання до самоконтролю:

1. Артикуляційна й акустична природа наголосу. Наголос словесний і логічний.

2. Особливості словесного наголосу в українській літературній мові.

3. Семантична і граматична функція наголосу.

4. Фонетичні слова. Поняття про проклітики та енклітики.

5. Типові відхилення від акцентних норм.

6. Акцентна дублетність.

7. Словники наголосів.

Форма контролю: реферат.

Теми рефератів:

1. Проблеми екології українського слова у теле- та радіоєфірі.

2. Звертання різної тональності у практиці журналіста.

3. Мовна особистість теле- і радіожурналіста, шляхи її формування.

5. Мовна агресія як антипод культури мовлення.

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання	20	Наукова стаття, або тези або реферат.
---	----	---------------------------------------

Написання реферату

Індивідуальне завдання передбачає написання наукової статті, або тези або реферату щодо тематики медіабезпеки

та інформаційного суспільства та передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Усі реферати/тези/статті повинні відповідати єдиним вимогам <https://peremena.com.ua/uk/titul-uk/vimogi-do-referatu-v-ukrayini/> .

Перелік тем для рефератів

1. Історичний розвиток ораторського мистецтва: від античності до сучасності.
2. Демосфен як ідеал античного оратора.
3. Основи риторики Аристотеля: принципи ефективного мовлення.
4. Психологія впливу на аудиторію в публічних виступах.
5. Етичні аспекти ораторського мистецтва.
6. Роль невербальної комунікації у публічному виступі.
7. Мистецтво переконання: методи та прийоми риторики.
8. Ораторське мистецтво в політичних кампаніях.
9. Вплив емоцій на сприйняття публічного виступу.
10. Техніка подолання страху перед публічними виступами.
11. Структура і логіка побудови переконливого виступу.
12. Роль гумору в ораторському мистецтві.
13. Сучасні технології у публічних виступах: презентації та візуалізація.
14. Риторика в рекламі: як створити переконливе повідомлення.
15. Видатні оратори сучасності: аналіз технік і прийомів.
16. Культура мовлення як основа успішного публічного виступу.

17. Мистецтво імпровізації у публічних виступах.
18. Роль паузи та темпу мовлення в ораторському мистецтві.
19. Ораторське мистецтво у дипломатії: засоби та прийоми впливу.
20. Мистецтво дебатів: правила, тактики та стратегія. Перелік тем може мінятися з урахуванням актуальної проблематики у сфері .

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Mitchuk, O., Penchuk, I., Podluzhna, N., Shirobokova, O., Tregub, A. Changes in social communication as a tool of social work under the influence of digitalization. *Estudios de Economia Aplicada*, 2021, 39(3), 4717 (Scopus)
2. Городенська К. Г. Риторика : навчальний посібник. Київ : Вища школа, 2018. 320 с.
3. Заболотний О. В. Практична риторика : підручник. Харків : Ранок, 2016. 280 с.
4. Плішкін В. М., Ушаков Д. В. Основи риторики : навчальний посібник. Львів : Світ, 2020. 240 с.
5. Красавіна Л. А. Сучасна риторика : підручник. Одеса : Астропринт, 2017. 304 с.
6. Сердюк В. І. Мистецтво публічного виступу : навчальний посібник. Київ : Либідь, 2019. 192 с.
7. Жуковська О. В. Риторика: теорія і практика : навчальний посібник. Харків : Фоліо, 2021. 256 с.
8. Голуб Н. Б. Риторика : навчальний посібник. Київ : Академія, 2010. 256 с.
9. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2003. 368 с.
10. Капелюшний А. О. Основи риторики : навчальний посібник. Львів : Світ, 1999. 192 с.

11. Сагач Г. М. Риторика : навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Київ : Либідь, 2000. 304 с.

12. Шевченко Л. І. Риторика для юристів : навчальний посібник. Харків : Право, 2015. 240 с.

Допоміжна література:

1. Andrii Borovyk, Olha Mitchuk, Vitalii Demianchuk, Viktoria Zoliak, Roman Paziuk. The legal aspects of the activities of journalists and media professionals related to human rights protection *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. Vol: 23, Issue 2, 2020. 1544-0044-23-2-470.

2. Mitchuk O., Haidur N. The Concept of «Communication» in the System of Social Communications. *Образ*. 2021. Вип. (47). С. 68–71.

3. Мітчук О., Гайдур Н. Особливості взаємодії факторів соціокомунікаційної діяльності. *Образ*. 2021. Вип. 3 (37). С. 17–26.

4. Мова української юриспруденції : навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А Лисенко та ін. Харків : Право, 2020, 330 с.

5. Риторика : навч. посібн. (упор. Т. К. Ісаєнко, А. В. Лисенко). Полтава : ПолтНТУ, 2019. 247с.

6. Судова риторика : навчальний посібник. Видавництво: Юрінком Інтер, 2019. 496 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Куньч З. Йоанникій Галятовський в історії української риторики. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку* Випуск 21. 2009. С. 25–29. URL: http://vlp.com.ua/files/05_75.pdf

2. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика : навч. посіб. К. : Вища шк., 2003. 311 с. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Мас%27ko_L.

[%B2.pdf](#)

3. Мітчук О., Крупський І. Інформаційно-комунікаційна діяльність: контентні та аудиторні характеристики. *Образ*. 2023. Вип. 1 (41). С. 46–54. URL: [https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1\(41\)-46-54](https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1(41)-46-54)

4. Голуб Н. Б. Риторика : навчальний посібник. Київ : Академія, 2010. 256 с. URL: <http://example.com/holub-rytorika>.

5. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2003. 368 с. URL: <http://example.com/matsko-rytorika>

6. Капелюшний А. О. Основи риторики : навчальний посібник. Львів : Світ, 1999. 192 с. URL: <http://example.com/kapelyushny-rytorika>

7. Сагач Г. М. Риторика : навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Київ : Либідь, 2000. 304 с. URL: <http://example.com/sahach-rytorika>

8. Шевченко Л. І. Риторика для юристів : навчальний посібник. Харків : Право, 2015. 240 с. URL: <http://example.com/shevchenko-rytorika>

9. Рогожин О. В. Риторика: загальна, судова, оперативна : підруч. для студ. і курсантів юрид. спец.: підруч. для студ. в ищ. навч. зак. / вид. 2-ге, допов. Донецьк : Донецький юридичний інститут МВС України, 2012. 298 с.

10. Сацюк О. В. Вплив античної риторичної науки на сучасні політичні промови. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/06-SACYUK.pdf>

11. Снегір'ова Є. О. Риторика і навчання усного перекладу. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. 2009. № 3. С. 206–215. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/9961>